

Mfv.I.10.463/2013/10.

A Kúria a dr. Takács Katalin ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Vadász Ágnes ügyvéd által képviselt alperes ellen munkáltató egészségsértése miatti kárfelelősség megállapítása iránt a Nyíregyházi Munkaügyi Bíróságnál 1.M.802/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.994/2012/23. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.994/2012/23. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 150.000 (egyszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 1995. július 1-jétől állt az alperes alkalmazásában csatornaüzemi gépkezelő munkakörben. Munkavégzési helye a szennyvíztelepen volt, ahol biztosítania kellett az üzemvitel folytonosságát és annak biztonságát.

2004. október 27-én egy komplex ultrahangvizsgálat eredményeként állapították meg, hogy a felperes zsírmáj megbetegedésben szenved, amellyel összefüggésben diétás, zsírszegény étrendet írtak elő a részére.

2007. október 18-án a felperesnél hasmenés és erős hasi fájás jelentkezett, majd besárgult. A k. kórházba, utóbb a Sz.SZ.B.M.Ö.J.A. K.I.O-ra irányították, ahol Hepatitis A és fertőző mononucleosis megbetegedést diagnosztizáltak nála. Ezt követően hosszabb ideig betegállományban volt, a 2008. március 3-án készült munkaköri orvosi vizsgálat eredménye munkakörére „alkalmas” eredménnyel zárult.

A felperes 2008. októberében volt laborvizsgálaton. Keresőképtelenség, egyéb probléma ezen időben nem jelentkezett, munkáját 2009. április 27-éig ellátta, amikor az alperes rendkívüli felmondással élt.

A felperes a munkaviszony megszűnését követően rokkantsági nyugdíj megállapítása iránti igénybejelentést tett az É.a. Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságnál. Az elsőfokú orvosi bizottság 2009. július 2-án kelt szakvéleményében a felperes össz-szervezeti egészségkárosodását 50 %-ban határozta meg azzal, hogy üzemi baleseti eredetű egészségkárosodása, illetve foglalkozás-egészségügyi károsodása nincsen.

A felperes a keresetében arra hivatkozott, hogy üzemi balesetként fertőződött meg A típusú Hepatitis, valamint mononucleosis vírussal, ami maradandó egészségkárosodást okozott nála. Ennek ellentételezéseként a munkáltatót 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni.

A Nyíregyházi Munkaügyi Bíróság 1.M.802/2009/74. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség viselésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság a jogalap vonatkozásában igazságügyi orvosszakértői bizonyítást rendelt el. A szakértő véleményében rögzítette, hogy szükséges lett volna felhívni a dolgozók figyelmét arra, hogy milyen veszéllyel jár a szennyvízzel való érintkezés, vagy adott esetben egy immunvédelmi szűrővizsgálat elvégzése lett volna indokolt.

A Hepatitis A vírusfertőzés lappangási idejével kapcsolatban 14 napot jelölt meg, bár a felperes a tünetek jelentkezése előtt hosszabb ideig szabadságon volt, a bíróság nem tartotta kizártnak, hogy a fertőzést a munkahelyén, és nem más körülmények között szenvedte el. A bíróság dr. T.CS. igazságügyi szakértőt személyesen is meghallgatta, aki hangsúlyozta, hogy a felperes munkavégzési körülményeit ismerve kijelenthető, mivel szennyvízzel fokozottan érintkezik, a Hepatitis A vírusfertőzés esélye, veszélye nagyobb mintha bárhol máshol dolgozna.

Az 1992. évi XXII. tv. (régi Mt.) 174. § (2) bekezdése értelmében a munkáltató a felelősség alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

Az alperesnek a jelen perben annak lehetőségét kellett volna kizárnia, hogy azt a fertőzést a felperes nem a munkahelyén szenvedte el.

Önmagában az a körülmény, hogy a munkahelyen másnál ilyen jellegű fertőzést nem állapítottak meg, a mentesüléshez nem elegendő, különösen figyelembe véve azon körülményeket, amelyeket dr. H.V. vagy dr. T.CS. szakértők tettek, miszerint vannak, akiknél néhány napos hasmenéssel lezajlik a betegség anélkül, hogy az illető tudta volna azt, hogy Hepatitis A vírusfertőzéssel esett át.

Az elsőfokú bíróság nyomatékosan értékelte, hogy dr. H.V. foglalkozás-egészségügyi szempontból is vizsgálta a felperest, és 2008. március 5-étől az eredeti munkakörben történő továbbfoglalkoztatásra alkalmasnak ítélte.

A szakértői vélemény kizárta, hogy a felperes fokozott izzadákonysága, ízületi fájdalma a Hepatitis A fertőzéssel összefüggésben állna, míg a fáradékonyságot a mononucleosis megbetegedéssel hozta kapcsolatba. Ugyancsak kizárta a felperes magas vérnyomásos megbetegedése, kopásos folyamatok, valamint a szívelégtelensége és a Hepatitis A vírusfertőzés közötti okozati összefüggést is, mint ahogy az időjárásváltozáskor érzett fájdalmakat is.

A 2004-ben diagnosztizált zsírmáj kórisme a felperesnél sorsszerű megbetegedés volt, melyre a 2007-ben elszenvedett fertőzés után jelentős májenzim emelkedés volt tapasztalható, amely az A típusú fertőző májgyulladás tényét alátámasztja. Ezt követően azonban az értékek folyamatosan csökkentek, a felperes állapotában javulás következett be. A 2004-ben megállapított zsírmájra is javasolt volt

a zsírszegény étrend, mely kalóriabevitel csökkentéssel és fogyással kellett hogy együtt járjon. Ez akkor is javasolt lett volna, ha a meglévő zsírmáj megbetegedésre nem fertőződik rá az A típusú májgyulladással vagy a mononucleosis infectiosa megbetegedéssel.

A 2008. március 8-ai leletei alapján a felperes meggyógyult, a gyógytartam kb. 5 hónapban volt meghatározható.

Dr. Cs.M.M. igazságügyi pszichológus szakértő megállapította, hogy a felperesnél labilis érzelmi alkalmazkodás, beszűkült érdeklődés, szorongásra, feszültségre való hajlam, „kimélyült” betegségtudat jellemző, amely tüneteket azonban az a fizikális állapot, betegségek okozhatják, melyek következtében a teljesítőképessége csökkent.

Az elsőfokú bíróság az Mt. 177. § (2) bekezdésére utalással kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítés iránti igénynél a munkáltató jogsértése akkor valósul meg, ha a munkavállaló személyiségi jogai sérülnek, az életminősége hátrányosan megváltozik. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes Hepatitis A vírusfertőzést szenvedett el a munkahelyén, tehát megvalósult a munkáltató jogsértése, de ez nem alapozza meg a munkavállaló nem vagyoni kártérítési igényét. Maradandó egészségkárosodást is kellett volna bizonyítani, illetve azt, hogy a munkáltató károkozó magatartásával együtt élete tartósan, súlyosan elnehezült.

Az elsőfokú bíróság lényegesnek tartotta kiemelni, hogy a rokkantsági nyugdíj megállapítását megalapozó orvosi bizottsági szakvélemény sem állapított meg foglalkozási eredetű egészségkárosodást, a Hepatitis A vírusfertőzés okozta következményt tehát az orvosi bizottság sem tapasztalt.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.994/2012/23. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperest 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak 2008. január 1-jétől számított kamata megfizetésére kötelezte. Mellőzte a felperest az alperes javára perköltség fizetésre kötelező ítéleti rendelkezést. Egyebekben a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alperest állam által előlegezett költség, valamint kereseti és fellebbezési eljárási illeték viselésére. Az ezt meghaladó előlegezett költséget és az illetéket az állam, míg a felek első- és másodfokú költségeiket maguk viselik.

A másodfokú bíróság dr. T.CS. igazságügyi orvosszakértő 2013. január 10-én kelt kiegészítő szakvéleménye alapján megállapította, hogy kétséget kizáróan nem zárható ki, miszerint a mononucleosis infectiosa vírusfertőzést a munkáltatónál szerezte a felperes.

Önmagában az a körülmény, hogy a szakértő nem valószínűsítette a munkáltatónál történő fertőzést, de azt nem zárta ki, nem eredményezheti annak minden kétséget kizáró megállapítását, hogy minden körülményt figyelembe véve kizárt a betegség munkáltatónál történő megszerzése. A munkáltatót felelősség terheli a munkavállalónak munkaviszonyával összefüggésben okozott kárért

vétkességre tekintet nélkül. Ez a felelősség fennáll a munkavállaló egészségi károsodása esetén, nem szükséges, hogy maradandó fogyatékoság alakuljon ki.

A felperes az eljárás során igazolta, hogy a Hepatitis A és a mononucleosis infectiosa megbetegedése, valamint a munkáltató működése között okozati kapcsolat áll fenn, ezért az alperes a kártérítési felelősség alól nem mentesülhet.

Az Mt. 177. § (2) bekezdése és az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI.1.) AB számú határozata alapján a testi épségben és egészségben sérelmet szenvedett ember joga, hogy a nem vagyoni kára megtérítésre kerüljön. A felperest ért személyi sérelem súlyát, nagyságát, hatását és következményeit kellett vizsgálni annak érdekében, hogy milyen összeg alkalmas az általa elszenvedett nem vagyoni jellegű, fizikai és pszichikai hátrányok pénzzel való kiegyenlítésére, ellensúlyozására az elszenvedett életminőség változáshoz igazodóan.

Az igazságügyi szakértő szakvéleményében nyilatkozott arról, hogy a mononucleosis infectiosa és a Hepatitis A fertőzés egyidejű fennállása a felperes állapotát súlyosbította. A Hepatitis-A fertőzés rontotta a mononucleosis infectiosa megbetegedés gyógyulási lehetőségét, hosszabb gyógykezelésére volt szükség, a mononucleosis infectiosa megbetegedéssel összefüggésben pedig idült fáradékonyság maradt vissza.

A felperes a másodfokú eljárásban 2.000.000 forint összegben jelölte meg igényét, a másodfokú bíróság 1,5 millió forintban határozta meg azt az összeget, amely alkalmas az elszenvedett sérelem kompenzálására.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

Az alperes jogszabálysértésként az Mt. 174. §-át jelölte meg.

A felülvizsgálati érvelés szerint mindaddig, amíg a felperes a munkaviszonya és a kár (mononucleosis megbetegedés) közötti okozati összefüggést nem bizonyítja, nem jön szóba a munkáltató objektív kárfelelőssége.

Önmagában az a körülmény, hogy a felperes az Epstein-Barr vírus okozta mononucleosis megbetegedése időpontjában az alperes munkavállalója volt, nem elegendő a munkaviszonnyal összefüggés megállapításához. Az alperes álláspontja szerint ezen túlmenően szükséges a felperes részéről annak bizonyítása, hogy a mononucleosis megbetegedés - és abból következő kára - a munkaviszonyból származó tevékenységével ok-okozati összefüggésben áll. Az alperes álláspontja szerint ez nem következik abból, hogy a felperes Hepatitis A vírusfertőzésének diagnosztizálásával egyidejűleg a mononucleosis megbetegedése is megállapításra került. A felperesnek azt kell bizonyítania, hogy tevékenysége, munkaköréből adódó foglalkoztatási körülményei és az Epstein-Barr vírus okozta mononucleosis megbetegedése között van olyan

összefüggés, kapcsolat, amely lényegében a munkaviszony és a megbetegedés közötti okozati összefüggést jelenti.

A munkáltató objektív kárfelelőssége az alkalmazandó jogszabály alapján nem azon munkavállalói megbetegedésekért áll fenn, amelyek esetében a munkáltató nem tudja bizonyítani annak kizártságát, hogy azt a munkavállaló a munkahelyén szerezhette, hanem az objektív kárfelelősség alapján a munkaviszonnyal okozati összefüggésben bekövetkezett munkavállalói megbetegedésért felelős, amely okozati összefüggést a munkavállalónak kell bizonyítania.

A másodfokú ítélet indokolása szerint „a felperes az eljárás során igazolta, hogy a Hepatitis A és mononucleosis infectiosa megbetegedése és a munkáltató működése között okozati kapcsolat fennáll. A munkáltató a kártérítési felelősség alól nem mentesülhet”. Ezzel összefüggésben az alperes hivatkozott az Mt. 174. §-ában foglalt bizonyítási sorrendre. A felperesnek a munkaviszonnyal összefüggést kell bizonyítania, és amennyiben ez megtörténik, úgy fennáll a munkáltató objektív kárfelelőssége, és ez esetben az alperesnek kell a mentesülése érdekében bizonyítania azt, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

A munkaviszonnyal való összefüggéshez szükséges többlettényállási elemek a Hepatitis A vírusfertőződés esetében megállapíthatóak voltak, ezek között kiemelten az, hogy a vírussal való fertőződésnek a felperes munkaköri feladatai végzése során a foglalkozási körülmények miatt fokozottan kitett volt. Ugyanakkor ezen többlettényállási elemek a mononucleosis megbetegedés esetében nem állapíthatóak meg, sőt az orvosszakértői vélemény szerint nagy valószínűséggel kizárt, hogy a felperes ezt a megbetegedést a munkahelyén kapta meg. Ebből az következik, hogy a mononucleosis infectiosa a felperes sorsszerű megbetegedése, amelyért a munkáltató kárfelelőssége nem állhat fenn.

Az alperes nem vitatta, hogy a testi épségben és egészségben sérelmet szenvedett ember joga, hogy nem vagyoni kára megtérítésre kerüljön. Ez a sérelem azonban a felperes esetében kizárólag a Hepatitis A vírusfertőzéssel összefüggő sérelemre korlátozódik.

Az alperesi munkáltató kárfelelősségét maga után vonó Hepatitis A vírusfertőzésből a felperes maradványtünetek nélkül gyógyult, egészségében bekövetkezett sérelem csupán abban valósult meg, hogy 2007. október 18. és 2008. február 25. között keresőképtelen volt, és ez az állapot részben a Hepatitis A vírusfertőzésből következett.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azok felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a

bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.]. A felülvizsgálati eljárásban hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem voltak alkalmasak.

Az Mt. 174. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint a munkáltató a munkavállalónak munkaviszonyával összefüggésben okozott kárért vétkességére tekintet nélkül teljes mértékben felel. Mentésül a munkáltató a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Ugyanezen jogszabály (4) bekezdése értelmében a munkavállaló bizonyítja, hogy a károkozást a munkaviszonyával okozati összefüggésben következett be.

Az Mt. 177. § szerint meg kell téríteni a munkavállalónak azt a kárát is, amely nem vagyoni kár.

A felek között nem volt vita abban a kérdésben, hogy a felperes a Hepatitis A vírusfertőzést a munkahelyén munkavégzésével összefüggésben szerezte. Emellett azzal egyidőben Epstein-Barr vírussal is fertőződött, és mononucleosis infectiosa betegségben szenvedett. Ez utóbbi vonatkozásában - mint arra a másodfokú bíróság helytállón mutatott rá - dr. T.CS. igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján teljes bizonyossággal nem volt kizárható a munkahelyen történő megbetegedés, de ennek ellenkezőjét sem lehetett megállapítani.

Az alperes által sem volt vitatott, hogy a Hepatitis A elleni védőoltásban a felperes és munkatársai annak ellenére nem részesültek, hogy az átlagostól lényegesen eltérő, nagyobb fertőzésveszélynek kitett munkakörben látták el a tevékenységüket. Az is ítéleti bizonyossággal megállapítható, hogy a mononucleosis infectiosa fertőzés miatt a felperes immunrendszere legyengült, és az alperes által sem vitatottan a munkahelyen szerzett Hepatitis A vírusfertőzés súlyosabb következményekkel járt, a gyógykezelés folyamata is elhúzódott (ambuláns lap).

A munkáltató egészségkárosodásért fennálló objektív kártérítési felelőssége alapján a kimentés eredménytelensége, a felperes fokozott veszélynek kitett munkakörben történő foglalkoztatása és a védőoltás elmaradása azt bizonyítja, hogy a felperes megbetegedése nem a munkaviszonyon kívül eső okból következett be. A foglalkoztatás körülményeire figyelemmel az alperesnek számolnia kellett a betegség bekövetkezésével, a felperes pedig a törvény által előírt bizonyításnak - a károkozás a munkaviszonyával összefüggött - eleget tett [Mt. 174. § (2) bekezdés, Mfv.I.11.061/2008.].

A jogerős ítélet helytállón állapította meg, hogy az Mt. 177. § (2) bekezdése és az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI.1.) AB határozata alapján a testi épségben és egészségben sérelmet szenvedett ember joga, hogy nem vagyoni kára megtérítésre kerüljön. A munkavállaló egészségkárosodása esetén pedig nem szükséges maradandó fogyatékoság kialakulása, ezért a maradványtünetekkel és a

gyógyulás rövid időtartamával összefüggő felülvizsgálati érvelés alaptalan.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a felperesnek igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben határozni nem kellett.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az alperest terheli az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a szerint.

Budapest, 2014. június 4.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:Nné tisztviselő